

“Estem en una onada feminista, però no parlem de la discriminació que pateixen moltes noies d’origen musulmà”

ningú m’ha dit supremacista... M’he trobat en situacions surrealistes, d’estar jo signant llibres escrits en català, que han guanyat premis de literatura catalana... i que em parlin no només en castellà, sinó molt a poc a poc. El problema no són les llengües, crec. Em sap greu quan es confon la defensa de la llengua catalana i la seva protecció com a llengua petita que necessita uns mecanismes per fomentar-ne l’ús, amb un atac al castellà. La majoria de persones que ens definim com a catalanistes no ho fem en contra del castellà, sinó a favor del català.

Dius que les dones que procediu de famílies musulmanes heu de triar entre presentar-vos com a víctimes del masclisme o víctimes del racisme.

Des d’alguns sectors sembla que se’ns demani que, com que patim racisme, renunciem a les reivindicacions feministes. Les que no portem mocador i ens declarem feministes laiques venint de l’islam estem sent expulsades de la lluita antiracista, ens estan dient que el nostre testimoni i les nostres proclames són secundàries perquè el principal és lluitar contra el racisme. Jo no estic disposada a renunciar a cap lluita. Crec que s’està començant a fer un ús polític del mocador: des de la classe política s’hauria d’anar molt amb compte de no fomentar els estereotips i anar a buscar una dona musulmana amb mocador per a les seves llistes. Em sembla insultant i racista. Moltes vegades ens col·loquen als llocs per donar la nota de color, per representar la diversitat, això ho hem viscut tota la vida amb mocador o sense, però si ara a sobre es fa fomentant una norma que obliga les dones a tapar-se pel fet de ser dones, em sembla que entra en conflicte l’eix de la igualtat amb el de la diversitat.

Et declares atea, però en alguns moments has rebut pressions per portar mocador.

De petita a Vic, quan tenia 11 o 12 anys, va arribar un expert en religió, un imam que després he identificat com a fonamentalista, que em va convèncer que per ser una bona musulmana m’havia de tapar. Em vaig presentar un dia a classe amb el mocador i la directora em va dir que no podia portar-ne, a l’escola. Aquest imam va començar a transmetre unes normes molt més estrictes, com ara prohibir la música perquè incitava el dimoni i missatges en relació amb el cos de la dona. Jo estava en aquell moment de la vida que et preguntes per la identitat, i aquella era una proposta de pertinença molt clara, fàcil de seguir. Però em va durar poc, vaig començar a escriure... La directora em va fer un favor enorme, no sabia on m’estava ficant.

“Els mestres són molt més que educadors, són pilars fonamentals d’una societat més cohesionada”

Fas xerrades als centres educatius. Què t’emportes, d’aquesta activitat?

Veus l’estat dels debats entre els nois i noies. S’ha de fer molta feina per qüestionar idees que ens construïm sobre la identitat; em sap greu trobar-me nens nascuts a Catalunya que diuen que no se senten per res d’aquí. També és interessant veure el debat del feminisme entre els joves. Els espais de trobada són importants per abordar aquests temes de manera col·lectiva. S’ha d’acabar amb la idea que l’islam és un i explicar que l’islam és molt divers, que hi ha moltes branques, moltes maneres d’entendre’l i practicar-lo. I també val la pena reflexionar sobre la separació entre religió i política, i sobre la igualtat: estem en una onada feminista, però no parlem de la discriminació que pateixen moltes noies d’origen musulmà.

L’escola i l’institut són una porta d’entrada a la cultura d’acollida.

És una qüestió que té molt a veure amb l’actitud individual. Els mestres són més que educadors, són el referent principal del país per a les famílies arribades de fora. Són molt importants i haurien de tenir molt suport perquè són pilars fonamentals d’una societat més cohesionada.

En el teu darrer llibre, *Sempre han parlat per nosaltres*, denuncies un retrocés en igualtat i que moltes noies joves musulmanes amb accés a l’educació i al treball defensen el mocador com un tret religiós identitari, des de l’anomenat *feminisme islàmic*.

Els darrers anys aquest discurs no ha estat confrontat, ningú no l’ha posat en dubte; si no ets musulmana i el poses en dubte, et titllen de racista. En molts debats només hi ha les dones que defensen una opció, la de posar-se el mocador com a senyal identitari, i ningú els fa aquesta pregunta bàsica: per què tu com a dona has de representar aquesta identitat i els homes musulmans no han de fer res?

A les trobades amb estudiants se t’acosten noies i et diuen que les obliguen a tapar-se amb el mocador...

Sí, i moltes et diuen que el porten voluntàriament després de patir una pressió tremenda. L’escola, sobretot la primària, hauria de preservar un espai d’igualtat entre nens i nenes. No té cap sentit que una nena de P3, 1r o 2n porti mocador i a alguns llocs està passant. Això no se sosté des de cap punt de vista, ni religiós, ni cultural. A mi l’escola em va educar en la igualtat i em va donar les eines per entendre aquesta estructura heretada del patriarcat, que forma part de totes les cultures.

Portada de l’últim llibre de Najat El Hachmi, *Sempre han parlat per nosaltres*, un assaig sobre feminisme i identitat que denuncia les formes de discriminació que pateixen les dones.